

Hücrelerin yeteriz oksijen kullanımı sonucu yaşamı tehdit eden sirkülatuar yetmezlik olarak tarif edilebilir. Şok başlangıçta tedavi ile geri döndürülebilir. Ancak zamanında tedavi edilmez ise olay hızla ilerleyip çoklu organ hasarına yol açarak ölüme neden olabilir. Burada önemli olan şokun altındaki nedeni bularak tedavi etmektir¹. Şok tipleri (Tablo 1).

ŞOKUN MEKANİZMASI

Düşük doku perfüzyonu oksijen dağılımı ve/veya artan oksijen tüketimi ya da yetersiz oksijen kullanımı sonrası hücrel olarak hipoksi gelişmesidir. Şokta hücrel zardaki pompa bozulur. Hücre içi pH da düşme olur ve hücre içerikleri dışarı çıkar. Endotel bozukluğu sonucu infamalyon antiinflamasyon kaskadı harekete geçer. Daha ileri olarak humoral ve mikrosirkülatuar sistem bozulur ve perfüzyon bozukluğu ortaya çıkabilir. Serum laktatı yeteriz doku oksijenizasyonun bir belirteci olarak artabilir.

ŞOKUN SEVİYESİ

Preşok

Kriptik ya da kompanse şok olarak da bilinir. Azalan doku perfüzyonu ile kompanse durum söz konusudur.

Şok

Kompansasyon aşaması geçilir ve doku ve organ hasarı olur. Şok ilerlerse doku ve organ yetmezliği, çoklu organ yetmezliği, ölüm gelişebilir.⁷

MİX//TANIMLANAMAYAN

Sıklıkla yoğun bakımlarda olur. Birkaç şok türü aynı anda görülür.⁶

Kaynaklar

1. Cecconi M, De Backer D, Antonelli M, Beale R, Bakker J, Hofer C, vd. Consensus on circulatory shock and hemodynamic monitoring. Task force of the European Society of Intensive Care Medicine. *Intensive Care Med.* Aralık 2014;40(12):1795-815.
2. Smith N, Silberman M. Shock, Distributive. StatPearls: Treasure Island StatPearls <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK470316/>
3. Cardiogenic shock. Symptoms and causes: Mayo Clinic. <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/cardiogenic-shock/symptoms-causes/syc-20366739>
4. Hypovolemic Shock: Background, Pathophysiology. <https://emedicine.medscape.com/zrticle/760145-overview>
5. Obstructive shock - an overview ScienceDirect Topics. <https://www.sciencedirect.com/topics/medicine-and-dentistry/obstructive-shock>
6. Whitmore SP. Undifferentiated Shock: Evidence-Based Critical Care. Springer, Cham; 2017 https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-43341-7_3
7. Diagnosis and Therapy: 6. Shock. http://tele.med.ru/book/cardiac_anesthesia/text/al/al006.htm